Należność pocztowa uiszczona ryczałtem

Szkoła Niedzielna

PRZEWODNIK DLA NAUCZYCIELI SZKÓŁ NIEDZIELNYCH

Rok II (VII) **Warszawa, Wrzesień 1939** **Nr. 9**

Redaktor i wydawca w imieniu Zrzeszenia Szkół Niedzielnych w Polsce:
Ks. Dr Emil Jelinek, Warszawa 32, Lisowska 72, tel. 12-79-40

Prenumerata rocznie 3 zł., P. K. O. Nr. 16.161. Ks. Jelinek, Warszawa.

Współpracują: Ks. Ks. Super. St. Skierski, Super. Gen. Dr K. Kurnatowski, Radca K. Kotula, major K. Banszel, G. P. Warfield, Ed. Chambers, M. Parsons, A. W. Kurzawa, L. Zaunar, T. Wojak, L. Jesakow, P. Dilis i A. Piasecki, oraz misjonarz G. Schwartz, p. R. Lawrence, dyr. C. Jordan, i inż. L. Szenderowski

POWOŁANIE ABRAHAMA.

I rzekł Pan do Abrama: Wynijdź z ziemi twej i od rodziny twojej i z domu ojca twego do ziemi, którąć pokażę. A uczynię cię w naród wielki, i będęć błogosławił i uwielbię imię twoje i będziesz błogosławieństwem. I będę błogosławił błogosławiącym cię, a przeklinającym cię przeklinać będę, i będą błogosławione w tobie wszystkie narody ziemi. *Gen. 12:1—3.*

I. B. R. A.

PISMO ŚWIĘTE

I. B. R. A czyli międzynarodowe zjednoczenie czytelników Pisma św. rozwija swą działalność w 90 krajach świata. Należą do niego członkowie 50 różnych Kościołów ewangelickich. W organizacji tej pracuje honorowo 10.000 pracowników.

I. B. R. A. udziela nauczycielom szkoły niedzielnej pomocy w ich pracy, zachęca młodzież do codziennego czytania Pisma św., pobudza rodziny do wspólnej modlitwy, dostarcza czytanek dla blisko miliona członków.

Układane w pewnym logicznym porządku wiersze biblijne wydawane przez I. B. R. A. czyta codziennie kilka milionów ludzi na całym świecie.

Bracie i Siostro, czy i Ty z tymi milionami połączysz się we wspólnej modlitwie i czytaniu Pisma św.?

Niżej podajemy ułożone przez I. B. R. A. teksty biblijne na miesiąc wrzesień.

A więc bierz Biblię i czytaj!

1.	P.	Izaj. 30, 18—21.	Tać jest droga, chodźcie po niej!
2.	W.	Izaj. 35, 1—10.	Którzy tą drogą pójdą, nie zbłądzą.
3.	N.	Przyp. 4, 10—27.	Jako światłość jasna.

Stroma droga.

Zmierzam do celu ku nagrodzie powołania Bożego, z wysokości w Chrystusie Jezusie. — Filip. 3, 14.

4.	P.	Dz. Ap. 21, 1—7.	I uklęknąwszy, modliliśmy się.
5.	W.	Dz. Ap. 21, 8—17.	Gotów jestem.
6.	Ś.	Łuk. 12, 1—12.	Nie bójcie się.
7.	C.	Łuk. 18, 18—30.	Opuściliśmy wszystko.
8.	P.	Filip. 3, 7—16.	Wszystko poczytuję za szkodę dla Chrystusa.
9.	S.	2. Kor. 4, 1—11.	Zawsze bywamy wydawani na śmierć.
10.	N.	Jerem. 1, 13—19.	Nie bój się!

Trud i walka.

Wzywać Mnie będzie, a odpowiem mu; będę przy nim w uciśnieniu, uwolnię go i uczczę go. — Ps. 91, 15.

11. P. Efez. 6, 10—20. Nie mamy walki tylko przeciwko krwi i ciału.
12. W. 1. Tym. 6, 11—21. Staczaj dobry bój wiary.
13. Ś. 2. Tym. 2, 1—13. Jako dobry żołnierz.
14. C. 1. Piotr. 4, 8—14. Jesteście uczestnikami cierpień Chrystusowych.
15. P. 1. Kor. 9, 19—27. Umartwiam ciało swoje.
16. S. Jozue 1, 1—9. Zmocnij się i mężnie sobie poczynaj.
17. N. Ps. 23, 1—6. Przed oczyma mych wrogów.

Trudności, lecz ostatecznie zwycięstwo.

Błogosławieni, którzy zachowują przykazania jego, aby mieli prawo do drzewa żywota i aby weszli bramami do miasta. — Objaw. 22, 14.

18. P. Objaw. 21, 1—8. Kto zwycięży.
19. W. Objaw. 21, 21—22, 5. Królować będą.
20. Ś. Objaw. 22, 6—14. Zapłata moja ze mną.
21. C. Rzym. 8, 28—39. W tem wszystkiem przezwyciężamy.
22. P. 1. Kor. 15, 50—58. Zwycięstwo przez Pana naszego Jezusa Chrystusa.
23. S. Hebr. 12, 18—29. Królestwo niewzruszone.
24. N. Ps. 138, 1—8. Prawica Twoja wybawi mnie.

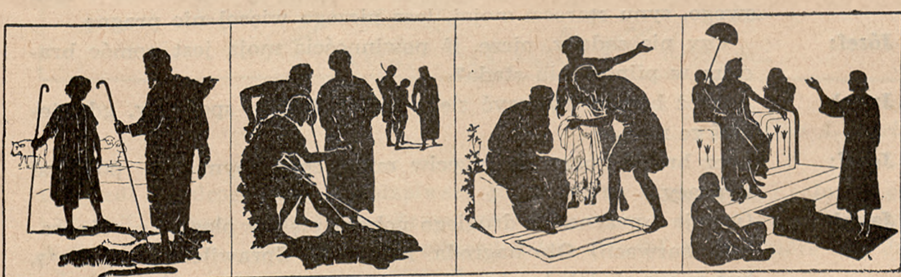
Prorocy. — Wybierz dzisiaj!

A przystąpiwszy Eliasz do wszystkiego ludu, rzekł: I długoż będziecie chromać na obie strony? — 1. Król. 18, 21.

25. P. 1. Król. 18, 1—2, 17—24. Jak długo?
26. W. 1. Król. 18, 25—35. Nie było głosu, ani ktoby odpowiedział.
27. Ś. 1. Król. 18, 36—46. Spadł ogień Pański.
28. C. Izaj. 1, 10—20. Przyjdźże, a rozpierajmy się
29. P. Ezech. 33, 10—16. Odwróćcież się od złych dróg swoich.
30. S. Ozeasz 14, 1—9. Drogi Pańskie są proste.

Październik:

1. N. Aggieusz 1, 1—11. Uważajcie, jako się wam powodzi.

J Ó Z E F.

Rzecz biblijna dla dzieci szkół niedzielnych.

O S O B Y:

1. **Jakub**, patriarcha izraelski, stary człowiek o długich białych włosach i brodzie. Luźna biała szata, na niej narzucony błękitny płaszcz.

2. **Józef**, ukochany syn Jakuba, młodzieniec około 17 lat, ubrany w jasną tunikę, na niej zaś płaszcz o różnych barwach, na bosych nogach sandały. Jest to ubranie Józefa w akcie I. W akcie II Józef ma na sobie szarą spłowiałą tunikę, w III akcie zaś szatę podobną do szaty faraona. Józef ma ciemne włosy, brody nie nosi.

3. **11 braci Józefa.** Ubrani podobnie, jak Józef w akcie I, tylko szaty ich są dłuższe. Wszyscy z wyjątkiem najmłodszego Benjamina mają ciemne brody.

4. **Trzej Izmaelici** mają luźne szaty o różnych barwach, płaszcze zaś w kolorach kontrastujących z szatami. Głowy przewiązane długimi chustami, które spadają na ramiona.

5. **Faraon**, władca Egiptu. Długa luźna szata z materiału w pasy, przybrana kolorową satyną. Nakrycie głowy z żółtej satyny o kształcie oryginalnym. Ciemne włosy.

6. **Makez**, podczaszy. Tunika z materiału w pasy sięgająca poniżej kolan. Okrycie z jasnego materiału zwisa mu z ramion i sięga do kolan. Na bosych nogach sandały.

7. **Tamar**, strażnik śpichlerza, ubrany jak Makez, na głowie turban.

8. **4 mędrcy**. Starzy ludzie o długich siwych brodach. Jasne powiewne szaty. Na głowach turbany.

9. **2 niewolnicy**. Krótkie tuniki, bose nogi ,na szyji paciorki.

10. **2 strażnicy**, młodzi ludzie o krótkich ciemnych brodach. Mają szare lub brązowe tuniki. Brązowe płaszcze zwisają z ramion. Na głowach hełmy, na nogach sandały, w rękach włócznie i tarcze.

11. **2 paziowie**. Mali chłopcy w jasnych tunikach.

Akt I — Wielobarwna szata.

Obraz I — W domu Jakuba.

Mały pokój, drzwi zawieszone ciężkimi wschodnimi materiami. Stół i ławy pokryte dywanami. Na podłodze skóry zwierzące. Jakub leży na posłaniu, na środku sceny.

Józef: (wchodzi) Cóż mogę jeszcze uczynić, aby zapewnić ci spokój i wygodę, mój ojcze? (klęka).

Jakub: (głaszcze Józefa po głowie) Zaprawdę, troszczysz się o ojca swego, synu starości mojej, lecz niczego więcej nie pragnę.

Józef: Czy nie sądzisz, ojcze, iż powinnością moją jest pomóc braciom w pilnowaniu stada?

Jakub: A któż będzie troszczyć się o mnie? Jestem spokojny, gdy jesteś ze mną.

Józef: Lecz bracia burzą się przeciw mnie, chcą abym im pomagał w pracy.

Jakub: (wstaje i przynosi z drugiego pokoju piękny płaszcz o różnorakich barwach) Oto nagroda, mój synu. Sprawiłem ci tę szatę, byś wiedział, jak bardzo cię kocham.

JAKUB i EZAW.

Gen. 33.

rys. Lillie A. Faris.

I zaszedł mu drogę Ezaw, i obłapiwszy go, upadł na szyję jego, i całował go; i płakali. Potem podniósłszy Ezaw oczy swe, ujrzał żony i dzieci, i rzekł: A ci co zacz są, twoiż to? — I odpowiedział: Dziatki to są, które Bóg dał z łaski słudze twemu. — Gen. 33:4—5.

Józef: (całuje ojca) O ojcze, jaki dobry jesteś dla mnie! (Przymierza szatę) Spójrz, jaka piękna szata! (Wchodzą Ruben, Juda i Symeon).

Ruben: Pokój tobie, ojcze!

Jakub: I wam, synowie moi.

Józef: Patrzcie, bracia, jaką piękną szatę dostałem od ojca.

Symeon: Rzeczywiście, przepiękna!

Juda: (na stronie) Dziwna rzecz. Gdy my byliśmy w jego wieku, nigdy nie otrzymywaliśmy takich wielobarwnych szat.

Ruben: (na stronie) To zastanawiające, że ojciec nasz pamięta tylko o swym młodszym synu). (Wchodzą Lewi i Asser).

Lewi: Pokój ci, ojcze!

Jakub: I wam pokój, synowie moi.

Juda: (na stronie, do Lewiego i Assera) Ojciec znów obdarował brata naszego Józefa. Spójrzcie tylko na tę wielobarwną szatę (oglądają szatę).

Asser: (na stronie) Ojciec zapomina, że ma innych jeszcze synów.

Lewi: (oglądając szatę) Rzeczywiście piękna! Jesteś ulubieńcem ojca, Józefie.

Symeon: Przyjdzie dzień, gdy ojciec ciebie obdarzy swym błogosławieństwem.

Józef: Nie wiem, co najbliższa przyszłość przyniesie, ale miałem tej nocy dziwny sen.

Jakub: Opowiedz ojcu i braciom ten sen, synu mój.

Józef: Śniło mi się, że wiązaliśmy snopy na polu, i oto mój snop stał prosto, a wasze snopy otoczyły go i kłaniały się mu.

Ruben: (gniewnie) Czy to ma znaczyć, że będziesz panował nad nami?!

Juda: Jakto, mamy składać hołdy jemu, choć młodszy jest od nas? Nigdy do tego nie dojdzie!

Symeon: Pomyślcie tylko: on ma czelność opowiadać nam takie sny (zaciska pięści).

Józef: (w zamyśleniu) I oto śniłem jeszcze, że słońce, księżyc i jedenaście gwiazd kłaniało się przede mną.

Jakub: Cóż to za sen, mój synu? Czyż ja, matka i bracia twoi będziemy się kłaniać przed tobą?

Aszer: Byłoby niedorzecznością sądzić, że ukochani nasi rodzice schylać będą czoła przed tobą.

Lewi: A czy my, bracia twoi, mielibyśmy uniżać się przed tobą?

Józef: Nie wiem, jakie jest znaczenie owych snów. Nawiedzały mnie po nocach i utkwiły mi głęboko w pamięci.

Ruben: Szkoda próżnych słów; mamy robotę w polu, chodźmy.

Jakub: Bądźcie zdrowi, pokój niech będzie z wami (wszyscy synowie prócz Józefa wychodzą).

Józef: Ojcze, cóżby oznaczać mogły sny moje?

Jakub: (potrząsając głową) Nie wiem, synu. Pan nasz, Jahwe, który jest od wieków, przemawia do nas różnymi sposobami, a znaczenie słów jego bywa do czasu zakryte.

Józef: Wiele myślałem nad owymi snami, lecz wciąż są dla mnie głęboką tajemnicą. Ale czemuż bracia rozgniewali się tak bardzo, gdym im sny swoje opowiedział?

Jakub: (kładąc mu ręce na ramionach) Nie kłopocz się o to, chłopcze; jeśli sny twoje zesłane były przez Pana, wkrótce odkryjesz ich znaczenie. Czy bracia twoi pasą swe trzody w Sychem?

Józef: Tak, ojcze.

Jakub: Idź do nich, synu i przynie mi wkrótce wieści, jak miewają się bracia twoi i czy stada nasze są w porządku. Ja tu będę się modlił za ciebie.

Józef: Uczynię, jako rzekłeś, ojcze.

Jakub: Weź w drogę swoją nową szatę, gdyż noce są chłodne. Pokój niech będzie z tobą, synu mój umiłowany (ściskają się).

Obraz II — Na równinie Dothan.

Pod palmowymi drzewami siedzi 6 braci Józefa, każdy z nich trzyma w ręku kij pastuszy.

Ruben: Czy długo jeszcze pozostaniemy na tym pastwisku? Stada nasze wypasły się już na równinach Sychem i Dothan. Udajmy się teraz do Kanaanu ku namiotom ojca naszego Jakuba.

Juda: I pocóż wracać? Ojciec nie kocha nas; Józef, nasz młodszy brat, zajął niepodzielne miejsce w jego sercu.

Symeon: A tak, to ten marzyciel, któremu się zdaje, że jest czymś lepszym od nas, i że przyjdzie dzień, w którym panować będzie nad nami.

Dan: O czym mówicie, bracia?

Juda: (zdziwiony) Jakto, nie wiesz, jak piękny dar ofiarował ojciec Józefowi i jakie sny nawiedzają tego młodzieniaszka?

Dan: Nie wiem, powiedzcie mi, bracia.

Juda: Ojciec ofiarował Józefowi przepiękną szatę, którą tylko książę nosić byłby godny.

Dan: Gdy my byliśmy młodsi, nigdy nie otrzymywalimy tak drogocennych darów. Czemuż Józef ma być wyróżniany?

Symeon: Bo ojciec kocha go bardziej niż nas.

Dan: To niesprawiedliwość, Józef wcale nie jest lepszy od nas. A jakież to były jego sny?

Juda: Śnił, iż wiązaliśmy wszyscy snopy na polu i oto jego snop stał prosto, nasze zaś otoczyły go i kłaniały się mu.

Dan: Czy on tłumaczy to sobie w taki sposób, że będzie panować nad nami?

Symeon: Napewno. Miał on jeszcze drugi sen, że słońce, księżyc i 11 gwiazd kłaniało się przed nim.

Dan: Czy sądzi on, że ojciec, matka i 11 braci jemu się kłaniać będą?

Juda: Trudno rozumieć to inaczej, lecz do tego dojść nie może.

Symeon: Ten chłopiec zaczyna zanadto rządzić w domu ojca. Musimy usunąć go jak najrychlej, inaczej ojciec nie obdzieli nas sprawiedliwie.

Aszer: (spoglądając w dal) Spójrzcie, nasz marzyciel się zbliża.

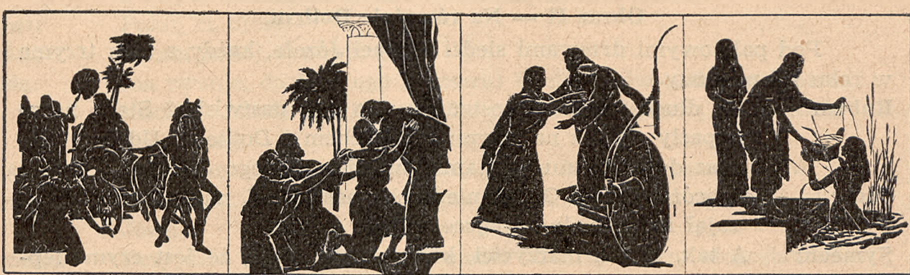
Dan: Zabijmy go, a ciało jego zakopmy tutaj. Zobaczymy, jak się spełniają jego sny prorocze (śmieje się).

Symeon: To dobra rada, mój bracie. Czas już położyć kres uroszczeniom Józefa.

Juda: A wówczas my otrzymamy od ojca część majętności, która przypadłaby Józefowi.

Ruben: Jakto, chcecie zabić brata?!
Aszer: Tak, i uczynimy to!
Ruben: Nie zgadzam się na to. Możemy pozbyć się go w inny sposób: wrzućmy go do studni, która jest w pobliżu, lecz krew brata naszego niechaj nie plami dłoni naszych.
Symeon: (szyderczo) A może ty chcesz ocalić Józefa i wrócić go ojcu?
Dan: Ruben dobrze radzi. Pocóż ma krew niewinna plamić nasze dłonie?
Juda: Rzeczywiście, wystarczy wrzucić go do studni.

(d. c. n.).

CO INNI PISZĄ O „SZKOLE NIEDZIELNEJ".

W ostatnim numerze naszego pisma przytoczyliśmy opinię poczytnego miesięcznika „Pielgrzym Polski" o „Szkole Niedzielnej", nadmieniając jednocześnie, że poza krótkimi, ale miłymi wzmiankami o naszym piśmie w „Husie" i w tygodniku Społeczności Chrześcijańskiej „Gemeinschaftsblatt" ukazał się w marcowym n-rze „Zwiastuna Ewangelicznego" dłuższy artykuł p. t. „Widoczny rozwój Szkoły Niedzielnej". Z kilku stron odezwały się głosy z prośbą o przedrukowanie tego artykułu w całości w naszym piśmie. Prośbom tym niniejszym chętnie czynimy zadość.

We wspomnianym n-rze „Zwiastuna Ewangelicznego", miesięcznika teologiczno-biblijnego, pozostającego pod świetną redakcją PWlb. Ks. Z. Michelisa (Warszawa, pl. Małachowskiego 1, róg Kredytowej 2), czytamy następujące słowa:

„Uważamy sobie za miłą i radosną powinność zwrócenie uwagi naszej opinii ewangelickiej na „Szkołę Niedzielną" (przewodnik dla nauczycieli szkół niedzielnych, wychodzi drugi rok, co miesiąc, pod redakcją Ks. Dr. Emila Jelinka, Warszawa 32, ul. Lisowska 72; prenumerata roczna 3 zł. P. K. O. Nr. 16.161).

Stały i widoczny postęp i rozwój tego niezmiernie pożytecznego pisma jest zasługą sekretarza generalnego Zrzeszenia Szkół Niedzielnych w Polsce, Ks. Dr. E. Jelinka. Duchowny ów, jeden z najwybitniejszych wśród młodego pokolenia pastorów polskich, łączący wysoką wiedzę z prawdziwą energią, działacz pełen inicjatywy i rzutkości na każdym polu, wniósł świeżego ducha w zaniedbaną dziedzinę szkolnictwa niedzielnego o piętnie międzywyznaniowo-chrześcijańskim. Miesięcznk „Szkoła Nedzielna" dzięki Ks. Dr. Jelinkowi stał się wzorem, jak podobne czasopisma prowadzić należy. Przy-

nosi on bogaty, wszechstronny, bardzo pedagogicznie ujęty i posegregowany materiał lekcyjny, ilustrowany umiejętnie obrazkami i mapkami, oraz artykuły informacyjne z zakresu organizacji szkoły niedzielnej i psychologii dziecka. Osiągnął nakład pokaźny (1 tys. egz.). Dziś już nieledwie we wszystkich szkołach tego typu w kraju, gdzie dotąd żadnej metody nie było, ani pomocy, prowadzi się lekcje wedle programu tego miesięcznika, uwzględniającego specyficzne warunki polskie. W r. 1938 omówił Ks. red. Jelinek dwa wielkie cykle: życie Jezusa i życie Pawła, w r. b. omawia cykle: Biblia i Bohaterowie St. Testamentu, przeplatając podcyklami świątecznymi i misyjnymi.

Pismo zasługuje na realne poparcie także starszego społeczeństwa".

C. L.

BIBLIA — SŁOWO BOŻE.

Począwszy od niniejszego numeru zamieszczać będziemy krótkie wiadomości o poszczególnych księgach biblijnych. Zastrzegamy się jednak, że czynić to będziemy nie w tym porządku, w jakim te księgi są umieszczone w Biblii.

Pierwsza księga Mojżeszowa

bywa także nazywana Genesis albo księga Rodzaju. Nazwa Genesis jest zapożyczona z greckiego przekładu Pisma św., zwanego Septuagintą t. j. Siedemdziesiątnicą, w której księga ta zaczyna się od słów: „Genesis kosmu" (początek świata), aczkolwiek księga ta opisuje raczej „początek narodu izraelskiego" i stanowi niejako wstęp do „historycznych" ksiąg Starego Testamentu; dalszym jej ciągiem jest druga księga Mojżeszowa, czyli Exodus, a zakończeniem — II Królewska (niewola babilońska).

Z księgi tej poznajemy Pana Boga jako Stworzyciela i Pana naszego i całego świata. Dowiadujemy się z niej ponadto jak człowiek początkowo dobry i szczęśliwy w Bogu przez nieposłuszeństwo woli Bożej zgrzeszył, a przez to popadł w nędzę i śmierć. Lecz w planie Bożym zostało przewidziane, że grzech i śmierć zostaną pokonane. Dlatego też Bóg wybrał i powołał Abrahama, uczył go i cały jego ród (Abraham, Izaak, Jakub, Józef) posłuszeństwa w wierze i dał im obietnicę, że w odpowiednim czasie pośle Odkupiciela.

Księga ta dzieli się na następujące działy:

I. Pradzieje, rozdz. 1—11:
- a) Praczłowiek, rozdz. 1—3.
- b) Potomstwo Kaina i Seta, rozdz. 4—5.
- c) Potop i Noe, rozdz. 6—11.

II. Okres patriarchów, rozdz. 12—50:
- a) Abraham, rozdz. 12—25 : 18.
- b) Izaak, rozdz. 24 i 25 : 19—28 : 9.
- c) Jakub, rozdz. 28 : 10—37 : 1.
- d) Potomstwo Jakuba, rozdz. 37—50.

Szczegółowa treść przedstawia się następująco:

I. Pradzieje, rozdz. 1—11: praczłowiek 1—3. (Opowiadanie o stworzeniu świata i ustanowieniu sabatu 1—2 : 4. Drugie opowiadanie o stworzeniu świata 2 : 4—3 : 24). Pierwszy grzech 3 :1—13. Kara Boża 3 : 14—24). Potomstwo Kaina i Seta 4—5. (Kain i Abel 4 : 2—16. Potomstwo Seta 4 : 25—5 : 32). Potop i Noe 6—11 Wielkoludy 6 : 1—4. Potop 6 : 5—9 : 17, 28—29. Zmiłowanie Boże 6 : 5—12. Ocalenie Noego 8 : 20—9 : 19, 28—29. Obowiązki człowieka 9 : 1—7. Obietnica Boża 9 : 8—17. Potomstwo Noego aż do Abrahama 9 : 18 — 11 : 32. Przekleństwo Kaina 9 : 25. Spis narodów 10. Wieża Babel 11 : 1—9.

II. Okres patriarchów 12—50: Abraham 12—25 : 18 (Wstęp. Powołanie Abrahama. Abraham i Lot 12—14; 18 : 16—19 : 38. Abraham jako wojownik 14. Sodoma 18 : 16—19—38. Abraham i Izmael 16; 21 : 8—21. Abraham i Izaak 18 : 1—15; 15; 17; 21; 22). Przymierze Abrahama z Bogiem 15 i 17. Obrzezka 17 : 9 do rozdz. 14. Izaak 24; 25 : 19—28 : 9. Jakub 28 : 10—37 : 1. (Na obczyźnie, Jakub u Labana 28 : 10—32 : 1. Powrót 32 : 2—33 : 17. Jakub w Ziemi Obiecanej 33 : 19—35 : 29). Synowie Jakuba 37—50 (Juda 38, Józef 37; 39—50. Wstęp. Młodość Józefa 37 : 2—30. Sny 39—50. Pierwsza droga do Egiptu 42. Druga podróż do Egiptu z Beniaminem 43—47. Podróż Jakuba do Egiptu 46—47. Ostatnie słowa Jakuba 48—49 : 28. Ostatnia wola Jakuba 49 : 1—27. Śmierć Jakuba i jego pogrzeb w Hebronie 49 : 29—50 : 26.

Celem I księgi Mojżeszowej nie jest historia w właściwym sensie, lecz raczej objawienie, że Bóg jest stworzycielem nieba i ziemi, i że nie zachodzi między Bogem a światem związek przyczynowy, albowiem Bóg jest absolutnym Panem. Bóg miał pewien plan, którego pierwszym punktem niejako było oddzielenie i wybranie z pośród wielu ludów narodu izraelskiego jako nosiciela objawienia Bożego. Patriarchowie występują tu jako ojcowie plemienia i narodu, a ponadto jako typy charakterów, jako wzory pobożności żydowskiej. Święcenie sabatu i ustanowienie małżeństwa przełożono w tej księdze aż do samego raju, aby w ten sposób podkreślić ich znaczenie jako zarządzeń Bożych.

Do niedawna sądzono, że księga ta powstała z kilku źródeł. Przypuszczenie to wysunął po raz pierwszy uczony lekarz francuski Jean Astruc (1753); zauważył on, że w Genesis występują dwa hebrajskie różne imiona Boga: Jahve (nie Jehowa!) i Elohim, i stąd

przypuszczał, że księga ta powstała z dwóch źródeł, jahwistycznego i elohistycznego. Teorię tę opracował szczególnie prof. Wellhausen, który w Genesis znalazł aż trzy źródła: jahwistyczne, elohistyczne i kapłańskie. Dziś teoria ta jest już mniej popularna, aczkolwiek nie udało się dotąd nakreślić innej.

Lekcja 36 — 3 września 1939.

ABRAHAM — MĄŻ WIARY.

Gen. 12 : 1—10, 13 : 1—13.

Złoty wiersz: Wiarą Abraham usłuchał, powołany będąc, aby pójść na miejsce, które miał wziąć w dziedzictwo, i wyszedł, nie wiedząc, dokąd idzie. Hebr. 11 : 8.

Budujące czytanie na cały tydzień

Poniedz. Abraham wyrusza do Haranu i na rozkaz Boży idzie do Kanaan. Gen. 11 : 26—32; 12 : 1—10.
Wtorek Abraham i Lot. Gen. 13 : 1—13.
Środa Obietnica Boża. Gen. 13 : 14—18.
Czwartek Aniołowie u Abrahama. Gen. 18 : 1—10.
Piątek Ofiarowanie Izaaka. Gen. 22 : 1—19.
Sobota Jezus i Paweł mówią o wierze Abrahama. Łuk. 19 : 8—9. Hebr. 11 : 8—9.

Wskazówki dla uczących

W lekcji niniejszej przedstawimy dzieciom w ogólnym zarysie początki narodu izraelskiego i jego społeczność z Bogiem. Naród ten lepiej i dokładniej poznał Boga, niż inne narody, albowiem sam Bóg wybrał sobie ten lud, i w pełni mu się objawił. Na tym tle chcemy odmalować dzieciom postać Abrahama jako męża wiary, odwagi i cierpliwości.

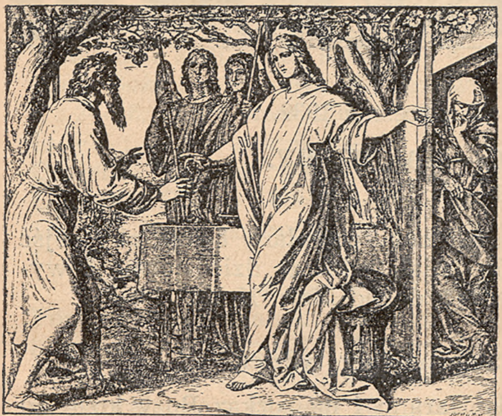
Nauczyciel niechaj dokładnie przeczyta rozdziały 11—14 księgi Genesis (I Mojżeszowa), o ile możności śledząc na mapie wszystkie wymienione w tych rozdziałach miejscowości.

Rozmowa z dziećmi

Jak nazywa się pierwsza księga Biblii? (I księga Mojżeszowa). A jak jeszcze inaczej? (Genesis, wymawiaj: Genezys). Co oznacza słowo Genesis? Jest to słowo greckie i oznacza „początek". Księga

ta została tak nazwana dlatego, ponieważ rozpoczyna się od słów: „Na początku stworzył Bóg niebo i ziemię". Pierwszy rozdział tej księgi opowiada nam o tym, co starożytni pisarze myśleli o początku świata i ludzi. Potem w księdze tej następują opowiadania o „początku" narodu Hebrajczyków, których nazywano później Izraelitami, a jeszcze później Żydami.

Czy wiecie, jak nazywano ludzi, którzy po odkryciu Ameryki szli do „nowego świata" przepłynąwszy ogromny ocean, by tam zakładać wsie i miasta? Nazywano ich pionierami, t. j. osadnikami, trzebiącymi lasy dziewcze, ludźmi torującymi innym drogę, i krzewiącymi postęp, oświatę i cywilizację. Pionierzy więc karczowali odwieczne lasy, obsiewali pola, zakładali ogrody, budowali miasta, słowem ciężką swą pracą przygotowywali miejsce dla tych, którzy dopiero po nich przyszli do nowej ziemi. Takimi samymi pionierami byli również przodkowie dzisiejszych Żydów, starożytni Hebrajczycy, którzy żyli kilka tysięcy lat temu, a o których czytamy w księdze „Początków" albo w księdze „Rodzajów", jak niektórzy nazywają pierwszą księgą Mojżeszową. Ci hebrajczycy byli pasterzami.

Aniołowie u Abrahama.

A teraz powiedzcie mi, gdzie początkowo mieszkał Abram? (Gen. 11 : 31). Dokąd udał się Abram? (Gen. 11:31). Czy pozostał tam na zawsze? (Gen. 12:6). Kto ukazał się tutaj Abramowi? (Gen. 12 : 7). Co obiecał Bóg Abramowi i jego „nasieniu", czyli jego potomkom? Co Abram zrobił na tym miejscu? (Gen. 12 : 8). Kto szedł z Abramem? (Gen. 13 : 5). Jakim człowiekiem był Lot? Jak postąpił Abram? (Gen. 13 : 8). Jak Bóg wynagrodził za to Abrama? (Gen. 13 : 14—16). Kto razu pewnego przyszedł do Abrama? (Gen. 18 : 1—2). Co aniołowie zwiastowali Abramowi? Czy Abram uwierzył tej zapowiedzi? A żona jego, Sara? (Gen. 18 : 12). Czego Bóg zażądał od Abrama, żeby wypróbować jego wiarę? (Gen. 22 : 2). Czy Abram usłuchał? Co Bóg zawarł z Abramem? (Gen. 17 : 1—2). Jak Bóg nazwał Abrama? (Gen. 17 : 5). Co oznacza imię Abraham? (Ojciec wielu narodów). Czego możemy nauczyć się od Abrahama? Czy my również wierzymy tak Bogu, jak Abraham? Jakby można inaczej jeszcze nazwać Abrahama? (Mężem wiary). Kto z was powie mi dzisiejszy złoty wiersz?

W przyszłą niedzielę będziemy mówić również o Abrahamie, oraz o jego synu Izaaku (rozdać dzieciom niżej zamieszczony materiał lekcyjny).

Lekcja 37 — 10 września 1939.

IZAAK — MĄŻ POKOJU.

Gen. 26 : 1—6, 12—33.

Złoty wiersz: Szukajcie pokoju ze wszystkimi i świątobliwości, bez której nikt nie ogląda Pana. Hebr. 12 : 14.

Budujące czytanie na cały tydzień

Poniedz. Bóg obiecuje Abrahamowi syna. Gen. 17 : 1—8, 19.
Wtorek Bóg doświadcza wiarę Abrahama. Gen. 22 : 1—19.
Środa Izaak żeni się z Rebeką. Gen. 24.
Czwartek Bóg objawia swą wolę Izaakowi. Gen. 26 : 1—6.
Piątek Izaak buduje studnię, tak jak to czynił również jego ojciec Abraham. Gen. 21 : 22—33; 26 : 12—25.
Sobota Izaak zawiera pokój z nieprzyjaciółmi swoimi. Gen. 26 : 26—33.

Wskazówki dla uczących

Izaak z ludem swoim mieszkał w namiotach; starzy Hebrajczycy nie myśleli o budowaniu miast ani nawet o wznoszeniu stałych siedzib. Zamożność ich polegała na wielkiej ilości owiec i bydła. Było to więc właściwie plemię wędrownych pasterzy, koczowników czyli nomadów. Wypasanie bydła nie przedstawiało specjalnych trudności: gdy brakło trawy w okolicy, wędrowni pasterze przerzucali się ze swoimi stadami w inne strony. Gorzej przedstawiała się kwestia wody. Jedyną rzeką Palestyny jest Jordan, a drobne strumienie zapełniają się tylko w porze deszczowej, czyli tylko dwa razy w roku: na wiosnę i na jesieni. Wobec tego studnie i głębokie, kamieniem wykładane cysterny dostarczały głównego zasobu wody. W Biblii jest cały szereg wzmianek o studniach, a mianowicie w opowiadaniach o Abrahamie, Hagarze i Izmaelu, Izaaku i Rebece, Mojżeszu w ziemi Madiańskiej, o Dawidzie i studni u bram Betleemu, o Jezusie, odpoczywającym w ziemi Samarytan przy starożytnej studni Jakubowej.

Sługa Abrahama i Rebeka u studni.

Należy zwrócić pilną uwagę na opowiadanie Gen. 26 : 1—6, 12—33 o pokojowym współżyciu Izaaka z sąsiadami w korzystaniu z dobrodziejstwa studzien, stanowiących niejako własność publiczną.

Nauczyciel niechaj uwzględni w lekcji niniejszej okoliczności wśród których przejawia się wśród dzieci skłonność do sprzeczek a nawet kłótni; należy ułatwić im osądzenie swego postępowania, oraz odnaleźć sposób, który zapewniłby zgodniejsze współżycie, większą radość z wzajemnego obcowania i trwalszą przyjaźń. Młodsze dzieci mają nieraz skłonność do rezonowania i spierania się, a ich stanowczy sposób wypowiadania swych przekonań prowadzi niejednokrotnie do zwady. Należy je pouczyć, że argumenty mogą być spokojne i w tonie przyjacielskim, a opinia, uczciwie wypowiedziana nie zrani nigdy miłości własnej strony przeciwnej.

Rozmowa z dziećmi

Ubiegłej niedzieli mówiliśmy o „ojcu" narodu Hebrajskiego. Jak się on nazywał? Co o nim wiecie? Jakim mężem był Abraham? cem", czyli patriarchą? W ciągu tygodnia czytaliście w Biblii coś więcej jeszcze o Abrahamie i jego rodzinie. Kto z was czytał wszystkie wiersze Budującego czytania? Kto z was opowie nam o obietnicy danej przez Boga Abrahamowi? Jak nazywał się syn Abrahama? Czego zażądał Bóg od Abrahama, żeby wypróbować jego wiarę? Czy łatwo przyszło ojcu ofiarować jedynego syna? Abraham był mężem wiary, on wierzył w obietnice Boże i dlatego był Bogu posłuszny. Kto z was opowie o ofiarowaniu Izaaka?

Sen Jakuba.

To jest jedno opowiadanie o życiu Izaaka, ale w Biblii jest jeszcze inne opowiadanie o nim. Gdy Izaak dorósł, rodzice jego chcieli wyszukać dla niego dobrą i godną żonę. Opowiem wam o tym (opowiedzieć krótko historię ożenku Izaaka).

Czy Izaak był również dobrym człowiekiem jak i jego ojciec? Dlaczego tak myślicie? (naprowadzić dzieci na opowiadanie o studniach i o pokojowym załatwieniu sporu z sąsiadami).

To jeden dowód, że Izaak był dobrym człowiekiem, miłującym pokój i zgodę. Ale jest jeszcze i drugi dowód. Oto Bóg zawarł z nim przymierze podobnie jak z ojcem jego Abrahamem. A Bóg zawiera przymierze tylko z dobrymi ludźmi. Przeczytajmy opowiadanie biblijne (Gen. 26 : 1—6). Co mówi nasz dzisiejszy złoty wiersz?

W przyszłą niedzielę mówić będziemy o rodzinie Izaaka. Jak nazywała się jego żona i dwaj jego synowie? W ciągu tygodnia czytajcie w Biblii o rodzinie Izaaka (rozdać dzieciom niżej zamieszczony materiał lekcyjny).

Lekcja 38 — 17 września 1939.

JAKUB — MĄŻ POKUTY

Gen. 28 : 10—22.

Złoty wiersz: Oto jak dobrze i jak miło, gdy bracia mieszkają społem! Ps. 133 : 1.

Budujące czytanie na cały tydzień

Poniedz. Jakub i Ezaw, synowie Izaaka i Rebeki. Gen. 25 : 27—34.
Wtorek Jakub i matka jego oszukują Izaaka. Gen. 27 : 1—40.
Środa Jakub ucieka przed zemstą brata. Gen. 27 : 41—28 : 5.
Czwartek Sen Jakuba. Gen. 28 : 10—22.
Piątek Pojednanie Jakuba z Ezawem. Gen. 32 : 1—23 i Gen. 33.
Sobota Bóg zmienia imię Jakuba. Śmierć Izaaka. Gen. 35 : 9—15, 27 — 29.

Wskazówki dla uczących

Nauczyciel niechaj pilnie przeczyta Gen. 25 : 23—34, oraz rozdziały 26—32 i 35.

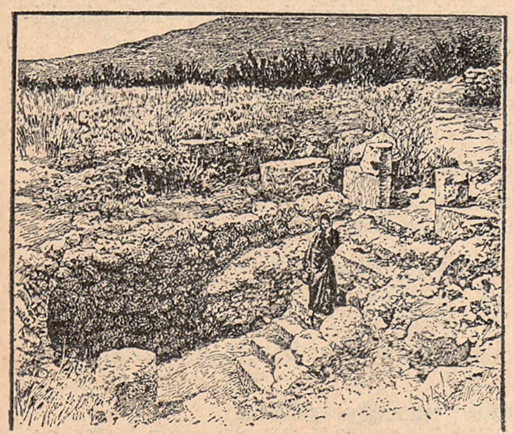
Patriarchowie Abraham, Izaak i Jakub to uosobienie i przykład pewnych cnót: wiary, pokojowości i pokuty. W lekcji tej należałoby szczególnie podkreślić, że brzydki postępek Jakuba wobec starszego brata i ojca nie pozostał bez smutnych i przykrych następstw: Jakub musi uciekać przed zemstą Ezawa, i przez wiele lat pokutować za swój czyn zdala od swoich wśród ciężkiej pracy, i wreszcie że sam zostaje oszukany przez teścia swojego, Labana. Należałoby dzieciom obrazowo odmalować długoletni pobyt Jakuba u Labana, jego tęsknotę za domem rodzinnym, jego ciężką pracę jako wyraz kary za przestępstwo, a następnie pojednanie z bratem i przymierze z Bogiem.

Rozmowa z dziećmi

Czego możemy nauczyć się od Abrahama? (Wiary i ufności). W jaki sposób Abraham okazał swą wiarę? A czego możemy nauczyć się od Izaaka? W jaki sposób Izaak okazał swoją pokojowość?

Dziś mówić będziemy o innym jeszcze przewódcy narodu izraelskiego, o Jakubie, synu Izaaka. Co wyczytaliście o nim w Biblii? (Pozwolić dzieciom wypowiedzieć się o Jakubie. Następnie niechaj nauczyciel opowie dzieciom swoimi słowami historię o Jakubie i Ezawie, o ich urodzeniu, zajęciu, charakterze, misce soczewicy, błogosławieństwie, o ucieczce Jakuba i jego pobycie u Labana i wreszcie o pojednaniu się obu braci).

Co wam się podoba w Jakubie a co w Ezawie? A co wam się w nich nie podoba? W jaki sposób Jakub pojednał się z Ezawem? W jaki sposób znalazł on spokój sumienia? W jaki sposób mamy naprawiać zło, któreśmy zrobili? W jaki sposób Jakub dziękował Bogu za odpuszczenie grzechów? (Gen. 33 : 16—20; 35 : 1—8). W jaki sposób Bóg okazał Jakubowi, że mu grzechy odpuścił? (Gen. 35 : 9—15). Co mówi nam nasz dzisiejszy złoty wiersz?

Studnia Jakubowa.

W przyszłą niedzielę obchodzić będziemy Święto Żniw. W ciągu tygodnia czytać będziecie w Biblii jak ci patriarchowie , o których mówiliśmy właśnie w trzech ostatnich lekcjach, dziękowali Bogu za wszystkie dobre dary. Chcemy i my dziękować Bogu za nowy chleb i za dobry urodzaj.

Lekcja 39 — 24 września 1939.

ŚWIĘTO ŻNIW

Ps. 136 : 1—9.

Złoty wiersz: Wiedzcie, że Pan jest Bogiem! On nas stworzył i Jego własnością jesteśmy, myśmy ludem Jego i trzodą pastwiska Jego. Ps. 100 : 3.

Budujące czytanie na cały tydzień

Poniedz. Psalm dziękczynny. Ps. 100.
Wtorek Abraham dziękuje Bogu. Gen. 12 : 6—9; 13 : 14—18; 21 : 33—34.
Środa Izaak dziękuje Bogu. Gen. 26 : 19—25.
Czwortek Jakub dziękuje Bogu. Gen. 35 : 1—7.
Piątek Pieśń dziękczynna. Ps. 105 : 1—15.
Sobota Psalm dziękczynny. Ps. 136 : 1—9.

Wskazówki dla uczących

Lekcję tę możnaby nawiązać do trzech poprzednich lekcyj o patriarchach, i wskazać dzieciom na to, jak Abraham, Izaak i Jakub dziękowli Bogu z wszelkie dary i dobrodziejstwa.

Celem lekcji jest skierowanie uwagi dzieci na te wszystkie dary, które Bóg zsyła swoim dzieciom, oraz doprowadzenie dzieci do należytej oceny tych darów, które zawdzięczamy mądrości i pełnej miłości opiece Boga, nie wyróżniającego żadnego narodu, ale otaczającego całą ludzkość jednaką troską.

Bóg nakazał Izraelitom obchodzić co roku uroczystość żniw (Ex. 23 : 14—17. Deut. 16 : 9—12). Charakter dziękczynnego święta za zebrane plony nosiło również święto szałasów albo kuczek, ob-

Po same szyje w błogosławieństwie żniwa.
Zakłady dobroczynne „Ebenezer" w Dzięgielowie pod Cieszynem.

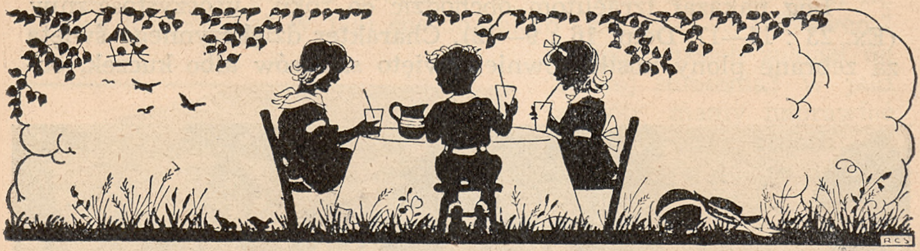
chodzone na jesieni (Deut. 16 : 13). To ostatnie święto moglibyśmy przyrównać jednak raczej do naszego święta winobrania.

Wyuczyć dzieci pieśni na święto żniw, podanej w lipcowo-sierpniowym n-rze „Szkoły Niedzielnej".

Rozmowa z dziećmi

Kto z was powie nam z pamięci nasz dzisiejszy złoty wiersz? A może kto z was umie na pamięć cały ten psalm, z którego jest wzięty złoty wiersz? O czym jest mowa w tym psalmie? Dlaczego ludzie wierzący mają być weseli? Za co mają Bogu dziękować? Za co szczególnie był wdzięczny Bogu patriarcha Abraham? Izaak? Jakub? A teraz przypomnijcie sobie wszystkie rzeczy, za które winniście dziękować Bogu? Czy pamiętacie tak jak Abraham podziękować Bogu za wszystkie dobre dary? W jaki sposób winniśmy okazywać Bogu wdzięczność w domu? wszkole? w zabawie? w niedzielnej szkole? Dlaczego obchodzimy „Święto Żniw"? Za co w nim Bogu dziękujemy?

W przyszłą niedzielę mówić będziemy o synach Jakuba, a szczególnie o jednym z nich, o Józefie, którego bracia zaprzedali w niewolę (rozdać dzieciom materiał lekcyjny). Na zakończenie wszyscy razem odczytamy głośno Psalm 136 : 1—9.

ŚWIĘTO ŻNIW I ŚWIĘTO WINOBRANIA U IZRAELITÓW

Święto żniw było ważnym świętem dorocznym (II Mojż. 23 : 16), które obchodzono w 50 dni po świętach Paschy, a więc odpowiadało ono noszym Zielonym Świątkom. Święto to trwało tylko jeden dzień, i było ono świętem dziękczynnym za dokonane zbiory, stąd też nazywano je świętem pierwocin (IV Mojż. 28 : 26), albo świętem tygodni (V Mojż. 16 : 9—11), albo wreszcie świętem pierwocin żniwa pszenicznego (II Mojż. 34 : 22, żniwa żytnie są wcześniej). Przypominało ono ponadto ogłoszenie Zakonu Bożego na górze Synaj, które nastąpiło w pięćdziesiąty dzień, w siedem tygodni po wyjściu ludu izraelskiego z Egiptu; stąd też jego nazwa: święto tygodni.

Ziemia wydała plon swój: błogosławił nas Bóg, nasz Bóg. Ps. 67, 7.

Święto Kuczek albo **Namiotów** (III Mojż. 23 : 34, V Mojż. 16 : 13. Jan 7 : 2) trwało przez 7 dni i przypominało Izraelitom ich 40-letni pobyt na pustyni, na której żyli w namiotach. Na pamiątkę tego pobytu na pustyni Żydzi w czasie tych świąt mieszkali w namiotach lub szałasach, zbudowanych z gałęzi bądź to na polu, bądź na dachach, bądź też na dziedzińcach świątyni (III Mojż. 23 : 42). Święto to było jednocześnie świętem winobrania, i obchodzone było w październiku. Pierwszy i ostatni dzień tych świąt, podobnie jak i świąt Wielkanocnych, były dniami najuroczystszymi (Jan 7 : 37).

W czasie świąt codziennie podczas ofiary porannej kapłan czerpał ze źródła Siloe wodę złotym dzbanem, niósł ją przez bramę Wodną do wewnętrznego dziedzińca świątyni, gdzie mieszał ją z winem ofiarnym, a w końcu wylewał na ołtarz całopalenia. Ceremonia ta miała przypominać wodę, która cudownie wytrysnęła ze skały na pustyni na rozkaz Mojżesza, a zarazem przyszłe wybawienie dokonane przez Mesjasza (Izaj. 12 : 3). Wieczorem pierwszego dnia świątynia była oświetlona 50-łokciowymi świecznikami z dziedzińca niewiast, a ulicami miasta przeciągały pochody połączone z religijnymi tańcami z pochodniami.

Z książki „Ziemia Obiecana".

Czy masz już „Ziemię Obiecaną"?

WIADOMOŚCI ZE ŚWIATA

Francja. Zainteresowanie Biblią. Jak pisze francuska prasa, daje się zaobserwowć we Francji zwiększone zainteresowanie Biblią, wyrażające się przede wszystkim ożywionym ruchem w punktach sprzedaży Biblii. Przyczynę tego przypisuje się radiowym nabożeństwom. — Ew. Pol.

Niemcy. Katolicki ruch biblijny czyni postępy. Opracowane przez Röscha katolickie tłumaczenie Nowego Testamentu osiągnęło ostatnio 700 tysięcy egzemplarzy, Biblia zaś Kepplera 600.000 egz. — Ew. Pol.

Statystyka misyjna. W dziesięcioleciu od 1925 r. do 1935 r. liczba chrześcijan ewangelików na terenach misyjnych podniosła się z 8.340.000 na 13.036.000. Przyrost ostatnich 10 lat jest większy niż przyrost 24 lat przed 1925 r. — Ew. Pol.

Szwajcaria. Genewa. Odezwa do kościołów chrześcijańskich. Wydział Wykonawczy Ekumenicznej Rady Kościołów zwrócił się do kościołów chrześcijańskich wszystkich krajów z prośbą, aby z całą powagą zechciały wziąć pod rozwagę następujące wyznanie chrześcijańskiej prawdy:

1. Wierzymy w jeden, święty, powszechny i apostolski kościół. Podział narodowościowy kościoła chrześcijańskiego nie jest niezbędnym elementem jego żywotności. Podział taki ma swoje błogosławieństwo, ale ma także i swoje niebezpieczeństwa. Jednak do istoty kościoła należy uznanie duchowej jedności tych, którzy są w Chrystusie, niezależnie od rasy, narodowości czy płci (Gal. 3 : 28. Kol. 3 : 11). Kościół jest powołany do tego, aby jedności tej dawał jasny i widzialny wyraz.

2. Chrześcijańska wiara jest stwierdzeniem posłuszeństwa Chrystusowi, który jest Mesjaszem Izraela. „Albowiem zbawienie jest z Żydów" (Jan 4 : 22). Ewangelia o Jezusie Chrystusie jest wypełnieniem żydowskiej nadziei. Dlatego Kościół chrześcijański winien jest żydowskiemu ludowi głoszenie wypełnienia obietnic da-

nych temu ludowi i dlatego kościół chrześcijański cieszy się z utrzymywania społeczności z tymi członkami rasy żydowskiej, którzy przyjęli Ewangelię.

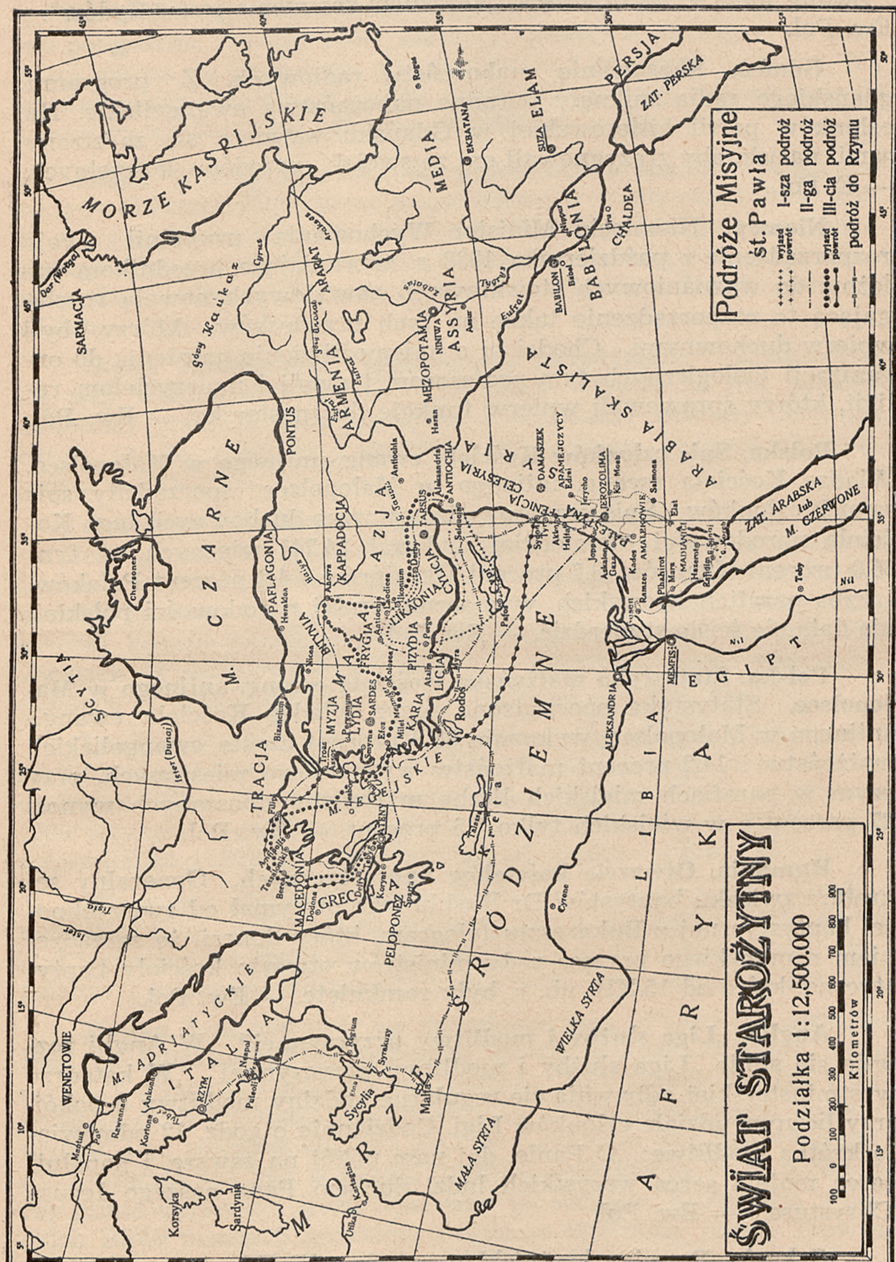
3. Kościół Chrystusowy winien wierność jedynie Jezusowi Chrystusowi i prawdziwie słuszne rozróżnianie i łączenie polityki i światopoglądu z jednej a chrześcijańskiej wiary z drugiej strony jest tylko takie, które służy do tego, aby wieścić, że Jezusowi Chrystusowi poddane są wszelkie moce niebios i ziemi i że kościół winien głosić swoje posłannctwo na wszystkich terenach życia łącznie z polityką i światopoglądem.

4. Jedyną formą porządków i tolerancji, którą może przyjąć kościół chrześcijański jest ta, która opiera się na uznaniu jedynego w swoim rodzaju objawienia, przyniesionego światu przez Jezusa Chrystusa i na pełnej wolności głoszenia Jego Ewangelii. — Ew. Pol.

Kongo belgijskie. Postępy misji. Kongo belgijskie stanowi teren ożywionej działalności misji katolickich popieranych bardzo intensywnie przez tamtejsze władze. Belgijskie posiadłości kolonialne w Afryce, na które składają się belgijskie Kongo i część dawnej niemieckiej wschodnio-afrykańskiej kolonii, liczą razem 13 i pół miliona ludności. W tym jest 1.249.749 pogan, 49.864 mahometan, 1.944.376 katolików—tuziemców, 17.463 katolików—przybyszów, 872.326 katolickich katechumenów i 412.364 ewangelików. Na terenie tych kolonii działa katolicki personel misyjny w liczbie 40.380 osób. Przyrost katolików od 1937 r. do 1938 r. wynosi 179.698 dusz. Ewangelickie misje pracują w trudnych warunkach nie mając oparcia u władz, które pracę misji katlickich traktują jako pracę narodową, subsydiując ją milionami franków. Mimo to i misje ewangelickie, w których obok misjonarzy zagranicznych pracuje 14.250 pastorów, ewangelistów i nauczycieli—krajowców, poszczycić się mogą pięknymi wynikami swej działalności. W szczególności pomyślnie rozwija się praca oświatowa, której poświęcają misje ewangelickie wiele uwagi. Na terenie kolonii istnieje 13.000 ewangelickich kaplic szkolnych, a do szkół utrzymywanych przez ewangelickie misje uczęszcza około 330.000 uczni. — Ew. Pol.

Holandia. Piękne oświadczenie premiera. Na marginesie wydanych niedawno zarządzeń mobilizacyjnych w Holandii wygłosił przez radio mowę premier holenderski Dr Colijn. W przemówieniu swoim oświadczył on m. n. co następuje: „A dalej wyznajemy w głębokiej powadze, także jako naród, że los także i naszego kraju nie leży ostatecznie w ręku ludzi, nie zależy od woli jednego człowieka, lecz że światem rządzi Wszechmocny Bóg. W tej wierze leży siła; stwarza ona u człowieka determinację woli i nie pozwala, aby był trzciną rzucaną wiatrem w tę lub w inną stronę". — Ew. Pol.

Holandia. Wspólne nabożeństwo ewangelików i katolików. W kościele reformowanym w Groningen odbyło się nabożeństwo, w którym wzięli wspólnie udział katolicy i ewangelicy. Ewangelicy śpiewali psalmy, katolicy odprawiali część mszy Magnificat i Tedeum. Nabożeństwo to pomyślane było jako świadectwo braterstwa w Jezusie Chrystusie. Oczywista manifestacja taka byłaby nie do pomyślenia w środowisku katolickim. — Ew. Pol.

ŚWIAT STAROŻYTNY
Podziałka 1:12,500.000
Kilometrów
Podróże Misyjne
św. Pawła
wyjazd
powrót
I-sza podróż
II-ga podróż
III-cia podróż
podróż do Rzymu
MORZE KASPIJSKIE
M. CZARNE
MORZE ŚRÓDZIEMNE
M. EGEJSKIE
M. ADRJATYCKIE
ZAT. PERSKA
ZAT. ARABSKA
lub
M. CZERWONE
WIELKA SYRTA
MAŁA SYRTA
AFRYKA
EGIPT
LIBIA
ARABIA SKALISTA
SYRJA
AZJA
MEDIA
ELAM
PERSJA
ASSYRIA
BABILONJA
CHALDEA
ARMENIA
MEZOPOTAMIA
PONTUS
PAFLAGONIA
KAPPADOCJA
BITYNIA
FRYGJA
LIKAONIA
PIZYDJA
CYLICJA
LICJA
KARIA
LIDJA
MYZJA
TRACJA
MACEDONIA
GRECJA
PELOPONEZ
ITALJA
SCYTIA
SARMACJA
WENETOWIE
Sycylja
Korsyka
Sardynja
Cypr
Rodos
JEROZOLIMA
DAMASZEK
ANTIOCHIA
TARSUS
ALEKSANDRIA
MEMFIS
BABILON
EKBATANA
SUZA
ATENY
RZYM
SARDES

Niemcy. Władze cenzurują Biblię. Z rozporządzenia badeńskiego ministra wyznań religijnych w używanych na tamtejszym terenie Historiach Biblijnych uległy skreśleniu słowa Chrystusa z Ewang. Jana 4 : 22 brzmiące: „albowiem zbawienie jest z Żydów".— Ew. Pol.

Gdańsk. Skasowanie nabożeństw radiowych. Z programu gdańskiego radia zniknęły poranne nabożeństwa ewangelickie. Na członków partii hitlerowskiej w Gdańsku wywiera się ze strony partii nacisk, aby zrezygnowali oni ze swoich urzędów kościelnych. — E. Pol.

Niemcy. Niemiecki Minister Wychowania uzupełnił swoje rozporządzenie z października 1938 r. zabraniające urzędnikom należnie do wyznaniowych stowarzyszeń zawodowych nowelą rozciągającą to rozporządzenie także na tych urzędników, którzy byli wpierw duchownymi. Chodzi tu o uniemożliwienie należenia do organizacji teologicznych tym profesorom teologii i nauczycielom religii, którzy sprawowali wpierw funkcje duszpasterske. — Ew. Pol.

Polska. Spis członków Kościoła ewang.-unijnego w Małopolsce. Władze Kościoła ewang.-unijnego w Małopolsce sporządziły spis swoich członków. Spis przeprowadzony przez duchownych tego Kościoła narodowości niemieckiej wykazał 34.741 wiernych, w tym 86,9 procent Niemców, 8,7 procent Ukraińców i 4,2 procent Polaków. Liczba parafian lwowskich w znacznej części narodowości polskiej, nie dała się ściśle stwierdzić. — Ew. Pol.

Polska. Statystyka małżeńska Kościoła ewang.-unijnego w Małopolsce. Statystyka sporządzona przez władze Kościoła ewang.-unijnego w Małopolsce wykazuje 85,8 procent czysto ewangelickich małżeństw i 14,2 procent małżeństw wyznaniowo mieszanych, przy czym w parafiach miejskich liczba małżeństw mieszanych wynosi 27 procent a w wiejskich tylko 7,5 procent. — Ew. Pol.

Rumunia. Otwarcie kościołów baptystycznych. Generalny sekretarz związku baptystów Dr Rushbrooke otrzymał od zwierzchności baptystycznej z Bukaresztu telegram, który donosi, że zarządzeniem rumuńskiego prezesa rady ministrów otwarto kościoły baptystyczne, które od 15.XII. ub. r. były zamknięte. — Ew. Pol.

Anglia. „Liga służby i modlitwy przyczynnej". W Anglii rozwija się silnie „Liga służby i modlitwy przyczynnej" W katedrze westminsterskiej odbywają się regularnie godziny modlitwy o pokój, przy licznym udziale członków Ligi. Codziennie o godz. 12 odmawiają krótką modlitwę: „O Panie, daj nam pokój na zawsze, i napełnij serce moje i serca wszystkich ludzi duchem Pana naszego Jezusa Chrystusa". — Ew. Pol.

Szkocja. Premier brytyjski o pokoju. W Edynburgu odbyło się wielkie zgromadzenie kościoła szkockiego. Między innymi przemawiał tam wobec 2000 słuchaczy premier brytyjski Neville Chamberlein. „Nie moge wypowiedzieć — mówił — z jakim zadowoleniem przyjąłem wezwanie do modlitwy podpisane przez moderatora koś-

cioła szkockiego i przez arcybiskupa Canterbury. W wezwaniu tym przedstawiono lęk obezwładniający dzisiejszy świat i możliwości jego przezwyciężenia. Ci, którzy dziś noszą w tym kraju ciężar odpowiedzialności, nie widzą innego wyjścia jak zbrojenia — ku własnemu potępieniu. Ale my sobie zdajemy sprawę, że dzisiejszych trudności nie da się usunąć na drodze zbrojeń i orężnych gwałtów. My musimy dalej spoglądać i głębiej sięgać i nie wątpię, że wezwanie do modlitwy spotka się z ogólnym uznaniem". — Ew. Pol.

Dania. Wyższy kurs letni dla pracowników pokoju. Międzynarodowy Związek Pojednania zorganizował w czasie od 28.V. do 7.VI. b. r. wyższy kurs letni dla pionierów chrześcijańskiego ruchu pokojowego. Przemawiali profesorowie teologii, biskupi i księża z Glasgow, Cambridge, z Zurychu, Paryża, Londynu, z Danii, Norwegii i Chin. — Ew. Pol.

Stany Zjednoczone. Zjednoczenie metodyzmu. Zjednoczyły się trzy wielkie kościoły metodystyczne. Chwila ta jest owocem 40-letniej pracy w tym kierunku. Zjednoczone kościoły obejmują razem 18—20 milionów i stanowią największy związek chrześcijański. — Ew. Pol.

Ameryka Południowa. Zjednoczenie kościołów ewang. Doprowadzono do skutku zjednoczenie kościołów ewangelickich Ameryki Południowej, nad czym pracowano od szeregu lat. Do zjednoczenia weszły: episkopalny kościół metodystyczny, Waldensi, Mennonici, szkocki kościół prezbiteriański, „Disciples of Christ", Ewangelicki Związek Południowo-Amerykański, „Christian and Misionary Alliance" i „Francuski Kościół Ewangelicki". — Ew. Pol.

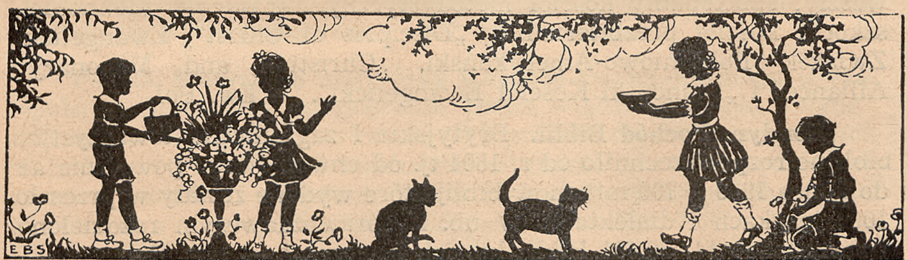
Londyn. Pochód Biblii. Brytyjskie i zagraniczne towarzystwa biblijne rozpowszechniło od r. 1804 tj. od chwili swego powstania aż do końca 1938 r. 700 milionów biblij,które wydane zostały w przeszło 1000 językach i dialektach. W ub. r. sprawozdawczym rozdzielono i sprzedanao 11.039.491 Biblij lub ich ich części. — Ew. Pol.

Warszawa. Nowy dziekan Wydziału Teologicznego. Dziekanem Wydziału Teologii Ewangelickiej na rok akademicki 1939/40 został wybrany Ks. prof. R. Kesselring, przedstawicielem Rady Wydziałowej w Senacie Akademickim Ks. prof. Jan Szeruda. — Ew. Pol.

Polska. Lud mazurski na Suwalszczyźnie. Polski lud ewangelicki na Suwalszczyźnie, zwłaszcza starsze pokolenie, jasnej świadomości reformacji polskiej nie posiada. Jest jednak bardzo przywiązany do Kancjonału Królewieckiego, który z reformacji polskiej wyrósł. Lud boleśnie odczuwa fakt, że Kancjonał jest już wyczerpany. Śpiewnik ten jest w każdej rodzinie, niekiedy są 4 lub 5. Mazurzy pilnie uprawiają śpiew kościelny po domach. Korzystają z polskich Biblii pisanych gotykiem (wydanie Späthena, potem Trowicz i Syn). Lud mazurski ma świadomość wspólnoty duchowej z Mazurami z pod Szczytna i Olsztyna. Istnieje poczucie jedności duchowej z resztą ewangelików polskich w granicach Rzeczypospolitej. Silnym echem odbił się na Suwalszczyźnie zjazd Polaków ewangelików w Warszawie. Dla wzmocnienia łączności wskazane są wycieczki na

pojeziorze suwalskie. Mazurzy organizują się, istnieje projekt budowy „Ewangelickiego Domu Mazurskiego"; dotąd zebrano na ten cel 1.600, potrzeba przeszło 10.000 zł. — Ew. Pol.

Polska. Mazurzy w Prusach. W ciągu ostatnich lat rozeszło się wśród Mazurów 16 roczników „Kalendarza Mazurskiego". Kalendarz budził świadomość reformacji w Polsce, uprzytomnił rolę Ks. Ks. Gizewiusza i Mrongowiusza. 10 lat lud czytał „Gazetę Mazurską", redagowaną przez p. Biedrawinę - Sukertową. Od 1.IV.1933 „Gazeta" nie wychodzi. Starsze pokolenie używa „Kancjonału Królewieckiego". Śpiewnik ten przed wojną nazywano „polskim", teraz nazywa się „mazurskim". Nabożeństwa w języku polskim jeszcze w r. 1913 „Soldauer Zeitung" nazywała „polskimi", obecnie nazywa się „mazurskimi". Obecnie młodzież uczęszcza przeważnie na nabożeństwa niemieckie. W Wielki Piątek przystępują jednak rodziny do Komunii w języku „mazurskim" (polskim). Do niedawna czytywali Mazurzy „Głos Ewangelijny". W ostatnich tygodniach redaktora Barcza wysiedlono w głąb Niemiec. Dusza ludu żyje jeszcze w zwyczajach ludowych i w pieśni. Po powrocie Działdowskiego do Polski lud mazurski nie zdawał sobie sprawy z tego, że należy do kościoła unijnego. W ostatnich czasach Niemcy przeprowadzili akcję wmawiając Mazurom, że nie mają nic wspólnego z ewangelikami z Warszawy i Cieszyna. Ew-Pol.

Odbito w Zakł. Graf. B. Pardecki i S-ka, Warszawa, Żelazna 56, tel. 5-22-05.